

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **G. M., a.s.**, so sídlom v B., IČO : X., zastúpeného JUDr. D. S., advokátom v B., proti žalovanému **Š. K.**, bývajúcemu v Ž., **o zaplatenie 523,37 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 14 C 41/2007, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 17. septembra 2008, sp.zn. 7 Co 156/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina uznesením zo 7. júla 2008, č.k. 14 C 41/2007-106 uložil žalobcovi zaplatiť v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia súdny poplatok za podané odvolanie v sume 500 Sk v zmysle položky 1 písm. a/ sadzobníka zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu uznesením zo 17. septembra 2008, sp.zn. 7 Co 156/2008 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Mal za to, že ak základom poplatku za žalobu žalobcu bola správne len pohľadávka (aj keď s ňou spojil príslušenstvo), základom poplatku za odvolanie bolo práve príslušenstvo, pretože iba ono sa stalo predmetom poplatkového úkonu, t.j. odvolania.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý navrhol uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého uznesenia. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že odvolací súd tým, že potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, odňal mu možnosť konať pred súdom, a to konkrétne možnosť požadovať preskúmanie rozhodnutia súdu prvého súdu v súlade so zákonom o súdnych poplatkoch a súdnou praxou bezplatne. Mal za to, že z príslušenstva, ktoré je súčasťou žalovanej sumy sa súdny poplatok neplatí. Taktiež mal za to, že súd by mal poplatok za odvolanie vyberať i v odvolacom konaní podľa rovnakej sadzby ako v prvostupňovom konaní, vypočítavať ho z rovnakého základu, ak nedošlo k zmene žalobného petitu. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav veci.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho

rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a vo svojom uznesení nevyslovil, že je proti nemu dovolanie prípustné. V danej veci nejde ani o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia a ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde.

Z obsahu dovolania žalobcu je zrejmé, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje z toho, že odvolací súd potvrdením uznesenia súdu prvého stupňa o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, odňal mu možnosť konať pred súdom.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 71/1992 Zb.) sa súdne poplatky vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Z § 7 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. vyplýva, že cena príslušenstva sa zahrnie do základu poplatku len vtedy, ak je príslušenstvo samostatným predmetom poplatkového úkonu. V odvolacom konaní je základom poplatku cena nároku uplatňovaného v odvolaní. To platí i pre dovolanie (§ 7 ods. 9 zákona č. 71/1992 Zb.).

Prehľad poplatkových úkonov a poplatkov z nich vybraných je obsiahnutý v sadzobníku súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu uvedeného zákona.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovi podaním odvolania vznikla poplatková povinnosť. Predmetom odvolacieho konania bolo už len zaplatenie úrokov z omeškania, t.j. príslušenstva, ktorého cena je v zmysle § 7 ods. 9 zákona č. 71/1992 Zb. základom poplatku v danom odvolacom konaní. Odvolanie sa netýkalo istiny, ale podliehalo poplatkovej povinnosti z dôvodu, že úrok z omeškania je samostatným predmetom odvolania ako poplatkového úkonu. Súd prvého stupňa teda postupoval správne, keď uložil žalobcovi zaplatiť za podané odvolanie súdny poplatok. Pri vyrubení poplatku tiež správne vychádzal z položky 1 písm. a/ sadzobníka. Ak preto odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil, neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd poukazuje tiež na to, že i keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaručuje každému právo na spravodlivé konanie a prístup k súdu, nezaručuje žiadnemu účastníkovi súdneho konania bezvýhradné právo na bezplatné súdne konanie. Prípadné oslobodenie od súdnych poplatkov je v občianskom súdnom konaní viazané na určité podmienky, ktoré však v prípade žalobcu splnené neboli.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že odvolací súd odvolanie žalobcu bez toho, aby tento zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie, vecne prejednal a svojim rozsudkom zo 17. septembra 2008 sp.zn. 7 Co 155/2008 v zamietajúcej časti potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. Neobstojí preto ani námietka dovolateľa, že vyrubením súdneho poplatku za odvolanie mu bola odňatá možnosť požadovať preskúmanie rozhodnutia súdu prvého stupňa v odvolacom konaní.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. apríla 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková